

17. Klavirski dnevi – Tradicija danes

»Umetnost brez tradicije je kot krdelo ovac brez pastirja; umetnost brez inovacije pa truplo.« (Winston Churchill)

»Človek se ne boji neznanega; boji se znanega, ki gre h koncu.« (Jiddu Krishnamurti)

»Tradicijski dnevi« je bil naslov letošnjih 17. Klavirskih dni, ki jih je 24. in 25. novembra 2017 v Glasbeni šoli Fran Korun Koželjski v Velenju zgledno, odgovorno in kakovostno pripravilo Društvo klavirskih pedagogov Slovenije – Epta. Zanimivo, koristno in navdihujoče srečanje je številne tradicije oziroma to, kar je nekoč bilo, predstavilo v novi luči in podalo nekatere smer-

klasično glasbo. Branje starih tekstov ponuja v današnjem času nove povezave in nagovarja današnjega poslušalca z neminljivo umetniško močjo. Umetniške prakse preteklih časov, ki jih odstira raziskovalni duh sodobnega pianista, so neverjetno povezane s stremeljenji in pričakovani današnjega poslušalca. Ko snamemo lasuljo, sezujemo bele nogavice in snamemo baročne naborke, se nastavi nova vizualizacija in zvočni vtis poveže umetniško izkustvo. To spoznanje so udeležencem še posebej utrdili trije predavatelji: slovenski multiinstrumentalist **Dalibor Miklavčič** in čembalistki **Eva Dolinšek** in **Barbara de Costa**. S predavanji z naslovi »Skladba – ampak za katero glasbilo?«, »Tradicijski ljudske glasbe Iberskega polotoka v sonatah Domenica Scarlattija« in »Mali preludiji in njihovo mesto v klavirski knjižici za Wilhelma Friedemanna

skupnim naslovom »Bartok: sodobna vizija« predstavili izvrstni pianisti ljubljanske AG. **Klavirski Duo Excentury**, ki ga sestavljata primorski pianistki in klavirski pedagoginji Aleksandra Češnjevar Glavina in Tamara Ražem Locatelli, pa je v Velenju poskrbel za krst treh notnih izdaj in zgoščenke s skladbami za dva klavirja in klavir štiriročno skladatelja **Bojana Glavine**. Zgoščenka z naslovom *Skozi pravljična mesta črnobelih tipk* prinaša raznovrsten izbor del, ki so – tako kot večina Glavinovih skladb za otroke – melodično in harmonsko zelo privlačne, igrive, opisne in mladim pianistom lahko razumljive.

Na vprašanje, zakaj v glasbi obstajajo repetitive, je na forumu Epta poskušal odgovoriti **Miha Haas**, v okviru vsakoletnih pogovorov s slovenskimi klavirskimi pedagogi je tokrat svoje

Fotografija: Davorin Dolinšek

nice, kako to tradicijo plemeniti v prihodnje. »Tradicijski lepote klasične glasbe in učenja klavirja spodbujata razvoj uma ('fitnes' možganov in živčnega sistema), spomina, čustvene občutljivosti, estetskega čuta, delovnih navad, motorike, socialnih in številnih drugih veščin. V dobi 'mejlov', 'poustopov', 'šerov', 'lajkov', 'vinkov', 'blinkov', 'smajljivev', 'tvitov', 'pupov' in 'kisov' je živ dotik z leseno tipko, vibracijo svetlega tona, pojočimi melodijami, barvitimi harmonijami, svojo (ne)potprežljivostjo/(ne)zbranostjo, prijaznimi besedami spodbude ali konstruktivnimi pripombami v imenu napredka, iskrenim navdušenjem po uspelem nastopu, uživanjem in druženjem ob dobri glasbi bodisi kot izvajalec bodisi poslušalec vedno bolj pomembno – tako z umetniškega kot tudi/predvsem humanističnega vidika.«

V maniri tega zapisa **Primoža Mavriča**, predsednika Društva klavirskih pedagogov Slovenije – Epta, in z zavedanjem, da moramo z večplastno bogato dediščino največjih glasbenih dosežkov zahodnega sveta skrbno ravnati in poskrbeti, da se ohranja in nadaljuje, je potekala letošnja konferenca, ki so jo zaznamovali pester program predavanj, pogovorov, projektov šol, okrogla miza, ogled dokumentarnega filma *Pianomania* in večerni koncert 19-letnega češkega pianista **Matyáša Nováka**. Glasbene šole so zagotovo tiste, ki so poklicane, da gojijo, ohranjajo, nadaljujejo in vrednotijo ta veliki zaklad. Pianisti še posebej lahko kompleksno ohranjajo in raziskujejo evropsko

Bacha« so odprli nove poglede v interpretacijo del baroka in klasicizma, za katere so bili do zdaj skoraj vsi vzgojeni v maniri, da jih je treba igrati zelo strogo in pri tem ostati zvesti notnemu zapisu. Veliko pozornosti je med udeleženci pritegnila tudi predstavitev redkega pedalnega klavirja z zanimivim zvokom in številnimi učinki. »Tako smo lahko spoznali instrumente, za katere so pisali in tudi igrali Bach, Mozart, Haydn in Scarlatti, spoznali načine igranja in ob tem dobili tudi možne odgovore, kako bi bilo smiselno oziroma zanimivo vse to uporabiti v interpretacijah teh skladb na sodobnem klavirju,« je povedal Primož Mavrič.

Zanimivi, raznovrstni in pestri so bili tudi projekti glasbenih šol: od duhovitega in simpatičnega projekta KGB Maribor z naslovom »Bi bila Bach in Mozart danes moja prijatelja?«, ki je na odru uprizoril celo predstavo, pospremljeno z miniaturnimi Bacha in Mozarta, pa zelo redke izvedbe celotnega opusa Bachovih *Malih preludijev* (»Bachov pedagoški kanon«) GŠ Fran Korun Koželjski Velenje do »Brahmsa pod brado« GŠ Celje, vznemirljivega »Sprehoda skozi ustvarjanje Jake Puciharja« GŠ Sežana, častitljivega poklona ob 80. obletnici smrti Mauricea Ravela KGB Ljubljana, domišljene in prikupne predstavitve manj znanih otroških klavirskih koncertov iz bogate ruske tradicije, ki so jih doživeto in iskriivo poudarili učenci skupaj z učitelji GŠ Koper, pa vse do presežka šestih novitet študentov kompozicije AG Ljubljana in Akademije za glasbo Franza Liszta Budimpešta, ki so ga pod

izjemno strokovno znanje in široko pedagoško, organizacijsko in ljubiteljsko delovanje odstirala **Jožica Grebenšek, Zoltan Peter** je predstavil svojo zbirko 33 razgibanih, harmonsko bogatih, izrazno svežih in enostavnih etud za klavir. Na okrogli mizi z naslovom »Greš na koncert? Pomen koncertne tradicije danes« so izpostavili to, da v glasbenih šolah veliko preveč poudarka dajejo vzgoji solistov na tekmovanjih in premalo pozornosti namenjajo vzgoji poslušanja glasbe. Odločno so zavrnili čedalje bolj aktualno modnost koncertov brez vstopnin in vnovič spregovorili o bistvu izvorno pripravljenih programov. Pianistom precej manj znani svet za črno-belimi tipkami, strunami in klavirci je na razgovoru odkrival **Andrej Vivod**, bodoči uglaševalec in izdelovalec klavirjev, danes še vajenec v tovarni Steinway v Hamburgu in učenec poklicne šole Oscar-Walcker v Ludwigsburgu.

»Ta močna tradicija, ki se v bistvu še krepi, narekuje tudi določene trende, ki se bodo morda šele v prihodnosti tudi resnično pokazali in se začeli morda celo uporabljati, če se že ne. Mi vsi smo v določeni meri še vpeti v neko postromantično tradicijo, za katero pa zdaj vidimo, da to ni bila. V tej romantični maniri smo barok in klasicizem dojemali mogoče malo prestrogo in zdaj spoznavamo, da moramo – če hočemo ostati zvesti tradiciji – postati malo bolj svobodni,« je ob zaključku 17. Klavirskih dni v Velenju povzel predsednik Društva klavirskih pedagogov.

Tatjana Gregorič